

ต่างขาว

ต่างขาว (vitiligo) เป็นโรคที่ไม่ทราบสาเหตุ ลักษณะเป็นผื่นสีขาว มีขอบเขตชัดเจน ขนหรือผมบริเวณผื่นอาจมีสีขาว ผู้ป่วยมีอาการแพ้แสงแดดง่าย โรคนี้เกิดจากเมลานोไซต์ขาดการสร้างเมลานิน ผื่นอาจมีสีขาวเป็นหย่อมๆ

โรคนี้อาจพบร่วมกับผู้ป่วยที่เป็นเบาหวาน ผมร่วงชนิดเป็นหย่อม โรคของต่อมธัยรอยด์ และโรคโลหิตจาง บริเวณที่พบบ่อยคือ ใบหน้า คอ รอบตา จมูก นม สะดือ อวัยวะเพศ รักแร้ ขาหนีบ บางรายพบผื่นขาวเป็นหย่อมๆที่ศีรษะ ซึ่งคือโรคต่างขาวที่ศีรษะนั่นเอง แม้ว่าจะเป็นโรคที่ไม่ทราบสาเหตุแน่ชัด แต่เชื่อว่าร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมาทำลายเซลล์สร้างเม็ดสี (melanocyte) ของตัวเอง

การรักษา

แพทย์จะให้รับประทานยาชนิดหนึ่งคือ ซอราเลน (psoralen) ร่วมกับการฉายแสงอัลตราไวโอเลตชนิด เอ สำหรับบางแห่งอาจไม่มีเครื่องฉายรังสีอัลตราไวโอเลต แพทย์ก็จะแนะนำให้รับประทานยาซอราเลนประมาณ 2 ซม. ก่อนแล้วค่อยไปตากแดด ทั้งนี้เพื่อให้ยาไปออกฤทธิ์กับแสงบริเวณหนังกำพร้า เพื่อกระตุ้นเซลล์สร้างสี

แต่บางรายแพทย์จะรักษาโดยใช้เป็นยาทาในรูปครีมหรือโลชั่น โดยทา ก่อนตากแดดเพียงครึ่งชั่วโมง หลังจากนั้นก็ให้ผู้ป่วยไปตากแดด โดยเริ่มตากแดดในวันแรกนาน 5 นาที วันต่อมาจะค่อยๆเพิ่มระยะเวลาตากแดดไปเรื่อยๆ จนถึง 15-30 นาที การตอบสนองจะพบว่าผิวหนังเริ่มแดงก่อน ต่อมาจะพบลักษณะสีคล้ำรอบๆเส้นขน ลักษณะสีคล้ำจะค่อยๆขยายวงกว้างขึ้น แต่ถ้าตากแดดมากเกินไปอาจเกิดผิวหนังไหม้ ซึ่งต้องระวัง

การรักษาโดยการรับประทานยาและทายาเช่นนี้ควรทำสัปดาห์ละอย่างน้อย 2-3 ครั้ง ซึ่งกว่าจะเห็นผลประมาณ 3 เดือนและใช้ระยะเวลาการรักษาประมาณ 100-300 ครั้ง จึงจะทำให้ต่างขาวหายหมด แต่ก็พบว่า มีประมาณร้อยละ 30 ซึ่งไม่ตอบสนองต่อการรักษา

ข้อสำคัญคือ เมื่อใช้ยานี้ผู้ป่วยจะต้องตากแดดเสมอ ถ้าคิดว่าไม่สามารถจะตากแดดในวันนั้นได้ ก็ไม่ต้องรับประทานยาหรือทายาแต่อย่างใด เพราะจะเสียเงินเสียทองเปล่าๆ เพราะว่ายาจะออกฤทธิ์เมื่อถูกแสงแดดเท่านั้น และหลังตากแดดจะมีการทายาพวกสเตียรอยด์ครีมเพื่อป้องกันการอักเสบจากการตากแดดมากเกินไป

ภาพที่ 87 แสดงผื่นสีขาว ขอบเขตชัดเจนในโรคต่างขา

ในรายที่มีปัญหาเกี่ยวกับความสวยงาม อาจใช้เครื่องสำอางทากลบเกลือนเหมือนกับการรักษาแบบกบเกลือนของ “ปานโอตะ” ซึ่งวิธีนี้จะช่วยเสริมขณะทำการรักษาด้วยยารับประทาน และยาทาประเภทซอราลีน วิธีนี้จะสะดวกและปลอดภัย แต่คนไข้อาจไม่ชอบเพราะเป็นแค่การกบเกลือนเท่านั้น

ภาพแสดงต่างขาที่หน้าผาก

อย่างไรก็ตาม การรักษาด้วยยารับประทานและยาทามักทำในคนที่เป็โรคไม่นาน คือระยะที่เป็นโรคนี้น้อยกว่า 5 ปี หรือเด็กที่มีอายุมากกว่า 10 ปี สุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่มีอาการแพ้แสงแดด ทั้งหมดจะทำให้การรักษาได้ผลดี แต่อย่างไรก็ตามการรักษาสามารถทำให้เกิดผิวไหม้และตุ่มน้ำพองได้

บางรายอาจทำการรักษาโดยใช้ pinchgraft ซึ่งหมายถึงการใช้เครื่องดูดให้เกิดตุ่มน้ำพอง บริเวณผิวหนังปกติ แล้วย้ายมาปลูกบริเวณต่างขา วิธีนี้ใช้ในรายที่ติดต่อการรักษาโดยวิธีต่างๆที่ ได้กล่าวมาแล้ว

บางรายพบต่างขาที่มีเนื้อที่มากเกินครึ่งหนึ่งของร่างกาย ซึ่งไม่เหมาะที่จะใช้วิธีกระตุ้นด้วย แสงแดดร่วมกับยารับประทานหรือยาทา แพทย์จะใช้สารที่เรียกว่า โมโนเบนซิลอีเทอร์ออฟไฮโดรควิโนน (monobenzyl ether of hydroquinone) ทาบริเวณเนื้อปกติซึ่งจะทำให้สีผิวปกติกลายเป็นสี ผิวแบบเดียวกับต่างขา วิธีนี้เหมาะสำหรับคนผิวดำหรือผิวดำซึ่งสีผิวของต่างขาในพวกนี้จะไม่ ขาวมากนัก ซึ่งพอให้ยาตัวนี้กัดสีผิวปกติจะทำให้ผิวปกติมีความขาวใกล้เคียงกับบริเวณต่างขา และผิวขาวหลังจากการใช้โมโนเบนซิลอีเทอร์ออฟไฮโดรควิโนนในพวกคนผิวดำเหล่านี้ จะ ใกล้เคียงกับสีผิวปกติของคนขาว หรือพวกคนผิวเหลืองเลยทีเดียว

การใช้รังสียูวีบีช่วงคลื่นแคบ [UVB narrowband excimer laser (XeCl)] และ การฉายแสงช่วงคลื่นเดี่ยว [monochromatic excimer light (MEL)] ถูกใช้ในการรักษาต่างขาชนิด เฉพาะที่ (localized) การรักษาวิธีนี้ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ ผิวบริเวณที่เป็นโรค กับผิวปกติ มีความแตกต่างกันน้อย XeClมีการปล่อยพลังงานแสงหลายช่วงคลื่น ในขณะที่MELสามารถสร้าง และส่งพลังงานแสงUVB ช่วงคลื่น 308 นาโนเมตรได้เพียงอย่างเดียว

การผ่าตัดปลูกถ่ายเนื้อเยื่อโดยใช้เนื้อเยื่อของตนเอง (Autologous skin graft) เป็นอีก ทางเลือกหนึ่งในการทำให้สีผิวกลับมาตามปกติในผู้ป่วยต่างขาที่อาการคงที่ และต้องการรักษา หรือตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาแค่บางส่วน และในผู้ที่มีต่างขาเป็นบริเวณไม่กว้างในร่างกาย (น้อยกว่าร้อยละ3 ของพื้นผิวทั้งหมดของร่างกาย) ผลข้างเคียงที่พบได้บ่อยที่สุด ได้แก่ การติดเชื้อ , รอยดำหลังการอักเสบ (postinflammatory hyperpigmentation), สีผิวที่ขึ้นมาใหม่ดูไม่สวยงาม, ผิวขรุขระ และ เป็นรอยแผลเป็น การรักษาด้วยแสงยูวีบีเมื่อทำร่วมกับการผ่าตัดปลูกถ่ายเนื้อเยื่อจะ ช่วยเร่งให้สีผิวกลับคืนมาเร็วยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการรักษาทางเลือก ที่ใช้ในผู้ป่วยที่การรักษาอื่น ๆ ล้มเหลว หรือไม่เหมาะสมกับ การรักษาทั้งหมดข้างต้นที่กล่าวมา วิธีที่ใช้บ่อยคือ การรับประทานวิตามิน และสารอาหารเสริม, การรักษาแบบเปลี่ยนแปลงระบบภูมิคุ้มกัน (immunomodulators), สารสกัดจากกรมนุษย์, ยาทา khellin, และยาทาและยารับประทานphenylalanine เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการรักษาทางเลือก แบบไหนที่มีหลักฐานน่าเชื่อถือเพียงพอ

เห็นไหมครับว่า โรคต่างขาตามภาพเป็นโรคที่ดูน่าเกลียดเพราะว่ามีลักษณะเป็นโรคต่างๆ ต่าง ๆ ทั่วๆ ไป ซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะรังเกียจ แต่ไม่ใช่โรคติดต่อร้ายแรงนะครับ คนกลุ่มนี้มักมีปมด้อย เพราะฉะนั้นถ้าคุณหรือญาติพี่น้องเป็นโรคนี้ โปรดอย่ารีรอไปพบแพทย์ผิวหนังนะครับ แพทย์ ผิวหนังจะช่วยแนะนำวิธีการรักษาหรือสถานที่ที่ดีที่สุดในการรักษาแก่คุณได้